

Biuletyn Informacyjny
TECHNIKA i USC

ISSN 1425-2872

Nr 1 (26)

I kwartał 2001

cena 12,00 zł

- Dekorowanie medalem Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie
 - Rejestracja stanu cywilnego w Egipcie

TWORZYMY ERGONOMICZNE ROZWIĄZANIA DLA URZĘDÓW

Fellowes®

NOWOŚĆ

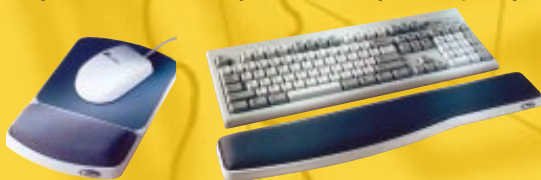
PODKŁADKA POD KSIĘGĘ

- Specjalnie przystosowana do utrzymywania grubych książek
- Dwie regulowane blokady uniemożliwiają samoczynne przewracanie się kartek
- Szeroka podstawa utrzymująca bardzo grube książki
- Możliwość wpinania do skoroszytów z 3 i 4 pierścieniami chwytającym
- Regulowany kąt nachylenia (9 pozycji)

Cena promocyjna: 30 zł

PODKŁADKI ŻELOWE POD MYSZ I PRZED KLAWIATURĘ

Pomagają utrzymać nadgarstek w naturalnej pozycji. Zapobiegają zmęczeniu ramion. Delikatne, miłe w dotyku i łatwe do utrzymania w czystości pokrycie z lycry.

ZESTAW PROMOCYJNY

Zawiera:

- filtr
- podkładkę żelową przed klawiaturę
- podkładkę żelową pod mysz
- piankę antystatyczną

CENA: 259 zł

RAMIĘ POD MONITOR Z PRZEGUBEM

Utrzymuje stół z monitorem 10 cm nad powierzchnią biurka, możliwość niezależnego obracania stolika i ramienia. Dopuszczalne obciążenie równe 25 kg.

CENA: 177 zł

NISZCZARKA DOKUMENTÓW S50

Przeznaczona do pracy w urzędach z koszem na ścinki. Niszczy jednorazowo do 5 kartek

- 5 LAT GWARANCJI NA NOŻE
TNĄCE
- ROK GWARANCJI NA URZĄDZENIE

- wymiary: 378 x 413 x 254 mm

Cena w promocji: 349 zł

NOWOCZESNE ARCHIWUM

PUDEŁKA NA AKTA

00800/08000 - wąski grzbiet, szerokość 80 mm
wytrzymałość do 3,2 kg

00805/08050 - szeroki grzbiet, szerokość 105 mm
wytrzymałość do 4,9 kg
podwójne etykiety: na grzbiecie i pokrywie blokada zamkniętej pokrywy

PUDŁO NA ARCHIWA

Wytrzymałe pudło z tektury falistej pozwala bezpiecznie i wygodnie przechowywać pudełka na akta, segregatory itp. Możliwe jest ustawienie 3 pudeł w pionie.

Zamówienia prosimy kierować pod adresem:

PTH „Technika” sp. z o. o.

44-102 Gliwice, ul. Toszecka 2, tel. (0-32) 231-97-03, fax (0-32) 232-71-31

e-mail: pth@technika.gliwice.pl

Biuletyn Informacyjny
TECHNIKA i USC

OGÓLNOPOLSKI
BIULETYN INFORMACYJNY
DLA URZĘDÓW STANU
CYWILNEGO

NR 1 (26)
I kwartał 2001 r.

ADRES REDAKCJI:

ul. Toszecka 2
44-102 Gliwice
tel. (0-32) 231-97-03 (pbx), fax 232-71-31
e-mail: pth@technika.gliwice.pl

REDAKTOR NACZELNY:

Władysław PENAR

ZESPÓŁ REDAKCYJNY:

- Wiesława Ogulewicz
e-mail: biuletyn@technika.gliwice.pl
- ZG SUSC

SKŁAD KOMPUTEROWY:

Andrzej Dębicki

DRUK:

„FLOREK” sc.
ul. Floriańska 51a
44-100 Gliwice
Nakład 2200 egz.
Niniejszy numer zamknięto
1 lutego 2001 r.

WYDAWCA I KOLPORTER:

Przedsiębiorstwo Techniczno-
Handlowe „TECHNIKA” sp. z o.o.
ul. Toszecka 2, 44-102 Gliwice
tel. (0-32) 231-97-03 (pbx) fax 232-71-31

Cena 1 egzemplarza kwartalnika „TECHNIKA i USC” wynosi w 2001 r. 12,00 zł. PTH TECHNIKA prowadzi sprzedaż biuletynu na zasadzie prenumeraty rocznej. Cena rocznej prenumeraty wynosi w 2001 r. 48,00 zł.

Prenumerata przyjmowana jest na podstawie wpłaty dokonanej na konto PTH „TECHNIKA” sp. z o.o., ul. Toszecka 2, 44-102 Gliwice, w PKO I Oddział Gliwice, nr konta: 10202401-234102-270-1, z zaznaczeniem liczby egzemplarzy. Należy również podać dokładny adres odbiorcy biuletynu.

Na pierwszej stronie okładki:
Siedziba UM w Wyszowie

W numerze:

Tomasz Brzózka

PRAWO NIEMIECKIE W PRAKTYCE
DZIAŁANIA URZĘDÓW STANU CYWILNEGO 4

Jan Malinowski

DEKOROWANIE MEDALEM
ZA DŁUGOLETNIĘ POŻYCIE MAŁŻEŃSKIE 9

Krystyna Gładych

ODZWIERCIEDLENIE TRANSSEKSUALIZMU
W POLSKIM AKCIE URODZENIA 11

Krystyna Gładych

OPLATY SKARBOWE 15

Krystyna Gładych

ŚLUB KOŚCIELNY URZĘDOWI NIE WYSTARCZYŁ 18

INTERNETOWY PORTAL

DLA URZĘDÓW STANU CYWILNEGO 19

Krystyna Gładych

O REJESTRACJI STANU CYWILNEGO W EGIPCIE 20

GALERIA USC - WYSZKÓW 23

Kolejny przełom roku przyniósł zmiany w ustawodawstwie, wpływające na zakres czynności w urzędach stanu cywilnego. Z każdym rokiem przybywa kierownikowi urzędu stanu cywilnego nowych obowiązków.

I tak:

- ustawa o asc. (konkordat) wprowadziła nowy dokument - zaświadczenia dla parafii o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa (sporządzany w 4 egzemplarzach),
- ustawa o ochronie danych nałożyła na urząd stanu cywilnego obowiązek prowadzenia dziennika udostępnień,
- ustawa o opłacie skarbowej wprowadziła obowiązek prowadzenia rejestru wniosków podmiotów występujących o odpis w urzędzie stanu cywilnego.

Wspomniane wnioski wymagają sprawdzenia przez urzędnika.

Wprowadzenie na przełomie lat 2000/2001 nowego wzoru dowodu osobistego i obniżenie wieku osób starających się o dowód wywołało lawinę wniosków, które również wymagają potwierdzenia w urzędzie stanu cywilnego. Obowiązków przybywa, choć patrząc zewnątrz pozornie wydaje się, że przy malejącej liczbie zdarzeń (śluby kościelne ze skutkami cywilnymi) w urzędzie stanu cywilnego niewiele się zmieniło.

W tej sytuacji cieszy fakt, że kierownicy sami dzielą się doświadczeniem, np. w artykułach pisanych do biuletynu (Prawo niemieckie str.4, Dekorowanie medalem str.9 – zachęcamy i innych!) czy w dyskusjach na szkoleniach.

Od stycznia uruchomiony został portal internetowy dla urzędów stanu cywilnego, o którym więcej na str.19. Portal ten może być również miejscem dyskusji i wymiany informacji.

Zapraszamy pod adres www.usc.pl

Redaktor Naczelny

Penar
Władysław Penar

PRAWO NIEMIECKIE W PRAKTYCE DZIAŁANIA URZĘDÓW STANU CYWILNEGO

Ilość telefonów, które otrzymałem po opublikowaniu dwóch artykułów na temat niemieckiego prawa rodzinnego świadczy, że przy rosnącej ilości zdarzeń z zakresu rejestracji stanu cywilnego między obywatelami Polski i Niemiec pojawiają się, i z pewnością pojawiać się będą, niejasności i coraz to nowe przypadki, które przynosi praktyka pracy w urzędach stanu cywilnego. Będę starał się w miarę możliwości wszelkie wątpliwości wyjaśniać samym zainteresowanym i przekazywać je również do wiadomości czytelników biuletynu. Poniżej przedstawiam sygnalizowane mi problemy w formie pytań i odpowiedzi.

Pyt.: Czy można uznać za prawidłowy odpis z księgi rodzin-

nej wystawiony przez inny urząd stanu cywilnego niż urząd stanu cywilnego miejsca zawarcia małżeństwa ?

Odp.: Tak. Księga rodzinna jest obowiązkowo zakładana dla każdego małżeństwa zawieranego w Niemczech, jeżeli co najmniej jedno z małżonków jest obywatelem niemieckim. Wbrew swojej nazwie, księga rodzinna jest luźną kartą. Przechowywana jest i prowadzona przez urząd stanu cywilnego aktualnego miejsca zamieszkania małżonków. W przypadku każdej zmiany ich miejsca stałego pobytu, księga jest przekazywana do innego – właściwego miejscowo urzędu

Standesamt Hagen (I)	
Bescheinigung über Namensänderung § 9a PStV	
Sicherliche Namensf.	Familiennamen Nowak
	Geburtsname Kowalska
	Vornamen Katarzyna
Neue Namensf.	Familiennamen Nowak-Schulz
	Geburtsname Kowalska
	Vornamen Katarzyna
Datum der Wirksamkeit 09.12.1999	
Geburtslag und -ort, Standesamt und Nr. 23.11.1957, Grünberg (Zielona Góra), St.Amt Grünberg, Nr. 2134/1957	
Wohnort und Wohnung (Straße und Hausnummer, PLZ, Ort) 65-735 Zielona Góra, Batorego Str. 69/2	
PLZ, Ort, Datum 58095 Hagen, den 09.12.1999	
Der Standesbeamte Holmann	
16/682	

stanu cywilnego. Wydawane w ten sposób odpisy z księgi rodzinnej są zgodne z niemieckim prawem o aktach stanu cywilnego. Nowy urząd stanu cywilnego ma obowiązek wydawania z niej odpisów oraz dalszego jej prowadzenia, a więc wpisywania wzmianek o zmianach nazwiska, urodzeniu się dziecka, zgonie współmałżonka, rozwiązaniu małżeństwa, itp.

Pyt.: W odpisach z księgi rodzinnej wpisywane są dzieci urodzone w czasie trwania małżeństwa. Czy można na tej podstawie transkrybować akt urodzenia lub odtworzyć go w oparciu o art.35 prawa asc. ?

Odp.:Nie. Wprawdzie odpis taki jako całość zawiera wszystkie niezbędne dane, zarówno o dzieciach jak i jego rodzicach,

lecz nie jest to odpis z księgi urodzeń zarówno w rozumieniu polskiego jak i niemieckiego prawa. Nie można również odtworzyć aktu urodzenia na podstawie art. 35 prawa asc. ponieważ nie jest spełniony warunek, że uzyskanie odpisu aktu jest niemożliwe lub związane z poważnymi trudnościami. Niemieckie urzędy stanu cywilnego wydają odpisy z aktów stanu cywilnego na każde żądanie uprawnionej osoby lub za pośrednictwem polskich konsulatów w Niemczech.

Pyt.: Rodzice, wnosząc o wpisanie do polskiej księgi urodzeń, składają często dokument o nazwie „Akt pochodzenia” (niem. „Abstammungsurkunde”). Czy jest to odpis z aktu urodzenia w rozumieniu polskiego prawa, który można transkrybować ?

Odp.:Nazwa tego dokumentu dla polskiego urzędnika stanu cywilnego jest myląca. Akty pochodzenia wydawane są przez niemieckie urzędy stanu cywilnego jako odpisy z księgi urodzeń i są bardziej szczegółową wersją odpisu aktu urodzenia (Geburtsurkunde). Porównując go do polskich odpisów jest to dokument pośredni między aktem skróconym i pełnym. Swoją nazwę zawdzięcza temu, że stanowi odzwierciedlenie pochodzenia dziecka od rodziców biologicznych. W przypadku np. adopcji, odpis ten zawiera informacje o rodzicach biologicznych jak i przysposabiających dziecka, a przy nadaniu dziecku nazwiska męża matki wzmianka o tym będzie również w akcie pochodzenia wpisana. W Niemczech nie ma instytu-

TLUMACZENIE Z JEZYKA NIEMIECKIEGO

Urząd Stanu Cywilnego w Hagen (I)

Zaświadczenie o zmianie nazwiska

Na podstawie § 9a ustawy o stanie cywilnym

Dotychczasowe nazwisko:

Nazwisko:	Nowak
Nazwisko rodowe:	Kowalska
Imię:	Katarzyna

Nowe nazwisko:

Nazwisko:	Nowak-Schulz
Nazwisko rodowe:	Kowalska
Imię:	Katarzyna

Skuteczność prawna zmiany nazwiska od dnia: 09.12.1999 r.

Data i miejsce urodzenia, nr aktu: 23.11.1957 r. Zielona Góra
USC Zielona Góra, Nr 2134/1957

Miejsce zamieszkania: 65-735 Zielona Góra
ul. Batorego 69/2

58095 Hagen, dnia 09.12.1999 r.
Pieczęć okrągła z napisem w otoku: Urzędnik Stanu Cywilnego w Hagen I
(-) Urzędnik Stanu Cywilnego, Holmann, podpis nieczytelny

cji przysposobienia anonimowego i nie ma możliwości ukrycia przed dzieckiem jego pochodzenia od rodziców biologicznych. Akt pochodzenia, mimo nieadekwatnej nazwy, jest z całą pewnością odpisem aktu urodzenia i może być wpisany do księgi urodzeń na podstawie art. 73 prawa o asc.

Pyt.: Jak brzmi zapis w odpisie z księgi rodzinnej, gdy małżonkowie nie złożyli oświadczeń o nazwiskach i co w tej sytuacji z nazwiskiem dzieci ?

Odp.: Niemieckie prawo określa to „niedokonaniem wyboru wspólnego nazwiska rodzinnego”. Małżonkowie pozostają przy dotychczas noszonych nazwiskach. Nie ma również wyboru nazwiska dla dzieci. Gdy w tej sytuacji urodzi się dziecko, rodzice mają obowiązek najpóźniej w momencie zgłaszania jego urodzenia w urzędzie stanu cywilnego wybrać nazwisko, które będą nosiły dzieci z tego małżeństwa. Może to być, podobnie jak w prawie polskim, nazwisko ojca lub matki. Takiego wyboru nie można dokonać wcześniej np. przy zawarciu małżeństwa. Dopiero zaświadczenie o ciąży jest podstawą do przyjęcia oświadczenia. Jeżeli małżonkowie w czasie trwania małżeństwa zdecydują się na wybór nazwiska rodzinnego mogą to uczynić składając oświadczenie przed urzędnikiem stanu cywilnego. Nazwisko rodzinne jest również nazwiskiem dla dzieci. Jeżeli już urodzone dzieci z tego małżeństwa nosiły inne nazwisko, następuje automatyczna zmiana na nowe.

W aktualnie wydawanych odpisach z księgi rodzinnej w rubryce 10 w przypadku zaniechania wyboru nazwiska ro-

dzinnego znajdzie się zapis następującej treści: „Używanie nazwiska przez małżonków stosuje się zgodnie z prawem niemieckim. Mąż nosi nazwisko Schulz. Kobieta nosi nazwisko Nowak”.

Pyt.: Czy małżonkowie, którzy nie dokonali wyboru nazwiska wspólnego przy ślubie i uczynią to później, otrzymują z niemieckiego urzędu stanu cywilnego potwierdzenie, że złożyli oświadczenie o wyborze nazwiska małżeńskiego ?

Odp.: Tak. Taki dokument wydany przez niemiecki urząd stanu cywilnego nosi nazwę „Bescheinigung über Namensänderung”. Może on budzić pewne wątpliwości ponieważ w bezpośrednim tłumaczeniu jego niemiecka nazwa brzmi „Zaświadczenie o zmianie nazwiska”. Przedstawiam wzór takiego zaświadczenia wraz z tłumaczeniem (str. 4 i 5).

W rzeczywistości jest to zaświadczenie o wyborze wspólnego nazwiska małżeńskiego złożone przed urzędnikiem stanu cywilnego zgodnie z § 9a niemieckiej ustawy o stanie cywilnym. Treść tego formularza jest również niezbyt jasna, gdyż informuje o zmianie nazwiska tylko tego z małżonków, którego nazwisko rodowe nie zostało wybrane jako wspólne. Z powyższego dokumentu wynika, że małżonkowie wybrali jako małżeńskie nazwisko „Schulz”, a kobieta jako osoba, której nazwisko rodowe nie zostało wybrane jako wspólne mogła (i uczyniła to) dodać do niego swoje dotychczasowe nazwisko i nazywa się „Nowak-Schulz”. Dzieci w tej sytuacji będą nosiły nazwisko wspólne małżonków „Schulz”. Innej możliwości nie ma. Na pod-

stawie takiego dokumentu można wpisać w akcie małżeństwa wzmiankę o noszonych przez małżonków i ich dzieci nazwiskach po zawarciu małżeństwa.

W języku niemieckim używa się na określenie nazwiska różnych terminów, których znaczenie wyjaśnię z wykorzystaniem powyższego przykładu nazwiska kobiety:

- Ehename - wspólne nazwisko małżonków (inaczej nazwisko małżeńskie) wybrane poprzez złożenie oświadczenia przed urzędnikiem stanu cywilnego - („Schulz”)
- Familienname - aktualnie noszone nazwisko przez daną osobę - („Nowak-Schulz”)
- Geburtsname - nazwisko rodowe. Nazwisko, które wynika z aktu urodzenia - („Kowalska”)

Pyt.: Znowelizowane prawo niemieckie dopuszcza uznanie dziecka, co do którego zachodzi domniemanie pochodzenia z małżeństwa. Gdy stroną (matką lub uznającym ojcem) będzie obywatel polski, to czy takie uznanie będzie ważne w świetle prawa polskiego ?

Odp.: Uznanie dziecka przez ojca w takim przypadku może nastąpić, jeżeli dziecko urodziło się po wniesieniu do sądu pozwu o rozwód. Możliwe jest również uznanie dziecka poczętego. Zgodę na uznanie, oprócz matki, musi wyrazić jej obecny mąż, a samo uznanie staje się skuteczne dopiero po uprawomocnieniu się wyroku rozwodowego. Może on zostać orzeczony dopiero po rocznym okresie separacji małżonków. To, czy takie uznanie będzie skuteczne w świetle prawa polskiego wyjaśnia art. 19

prawa prywatnego międzynarodowego. Cyt.: „§ 1. Stosunki prawne między rodzicami a dzieckiem podlegają prawu ojczystemu dziecka. § 2. Ustalenie i zaprzeczenie ojcostwa lub macierzyństwa podlega prawu ojczystemu dziecka w chwili jego urodzenia. Jednakże uznanie dziecka podlega prawu państwa, którego dziecko jest obywatelem w chwili uznania. Uznanie dziecka poczętego lecz nie urodzonego, podlega prawu ojczystemu matki.”

Tak więc w przypadku, gdy matką dziecka będzie Polka, a uznającym Niemiec, to zgodnie z zacytowanym przepisem uznanie będzie nieskuteczne, ponieważ dziecko w chwili urodzenia będzie obywatelem polskim. W układzie, gdy matka dziecka jest Niemką a uznającym mężczyzna posiadający obywatelstwo polskie, uznanie staje się skuteczne również w Polsce.

Na marginesie tego zagadnienia dodam, że obowiązujące od 1.07.1998 r. nowe prawo nie zakłada domniemania pochodzenia dziecka z małżeństwa, jeżeli urodziło się po uprawomocnieniu wyroku o rozwiązaniu małżeństwa przez rozwód.

Pyt.: Czy niemieckie urzędy stanu cywilnego transkrybują polskie akty stanu cywilnego?

Odp.: W niemieckim prawie nie ma pojęcia „transkrypcji” czy „wpisania” aktu. Urodzenia i zgony obywateli niemieckich, jeżeli nastąpiły za granicą, mogą być zarejestrowane w Urzędzie Stanu Cywilnego – Berlin I. Rejestracji można dokonać składając wnioski bezpośrednio w wyżej wymienionym Urzędzie

Stanu Cywilnego lub za pośrednictwem urzędu stanu cywilnego miejsca zamieszkania. Z rejestrów tych wydawane są odpisy. Aktów małżeństw nie rejestruje się. Można natomiast na podstawie zagranicznego aktu małżeństwa założyć w urzędzie stanu cywilnego miejsca zamieszkania księgę rodzinną pod warunkiem, że jeden z małżonków jest obywatelem niemieckim.

Pyt.: Czy przy transkrypcji niemieckiego aktu stanu cywilnego, w którym występuje nazwisko z nieznaną w Polsce literą „ß”, można ją zastąpić praktykowanymi w Niemczech dwoma literami „ss”?

Odp.: Litera „ß” (po niem. „scharfes s”) jest jedną z liter alfabetu niemieckiego. Nie występuje jednak jako wielka litera. Dlatego przyjęto powszechnie zastępowanie jej w przypadku pisma drukowanego literami „ss” Np. słowo „Schloß” pisane wielkimi literami będzie napisane „SCHLOSS”. W innych przypadkach taka zamiana jest akceptowana, gdy brakuje czcionki w maszynie do pisania lub z powodu innych technicznych przeszkód. Zasady te są jednak niedopuszczalne w przypadku nazwisk, szczególnie wpisywanych do dokumentów. Pisownia nazwisk, jak wiemy, nie jest poddawana żadnym regułom gramatycznym. Nie możemy więc zamiast nazwiska „Kuzka” napisać „Kózka” podobnie jak niemieckiego nazwiska „Groß” zastąpić pisownią „Gross”. Te dwa nazwiska w języku niemieckim mają inne znaczenia. Dlatego przy transkrypcji aktu niemieckiego do polskich ksiąg należy bezwzględnie przestrzegać

zasady transliteracji nazwiska w oryginalnej pisowni. W przypadku braku odpowiedniej czcionki w aktach pisanych komputerowo lub maszynowo, do aktu należy nazwisko wpisać ręcznie, a w rubryce uwagi wpisać stosowne wyjaśnienie, lub cały akt sporządzić pismem ręcznym. Gdyby litery „ß” użyto w innym niż nazwisko wyrazie np. nazwie miejscowości, zamiana na „ss” może być zastosowana.

Pragnę od razu odpowiedzieć na mogący pojawić się zarzut, że niemieccy urzędnicy często nie stosują znaków diakrytycznych przy pisowni nazwisk polskich obywateli (niemniej jednak mają oni również obowiązek transliterowania nazwisk w ich oryginalnej pisowni). Jeżeli tak nie czynią uchybiają tzw. wytycznym służbowym do ustawy o stanie cywilnym (PStV) i normom ISO (Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej). Polak otrzymujący odpis z nieprawidłową pisownią nazwiska powinien domagać się korekty błędu i musi to zostać uwzględnione.

Pyt.: Jakich dokumentów żąda się od obywatela polskiego przy zawieraniu małżeństwa w Niemczech?

Odp.: Wymagane jest zaświadczenie o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa oraz odpis zupełny aktu urodzenia. Są przypadki, że urzędnik żąda dodatkowo potwierdzenia z biura meldunkowego o miejscu stałego zamieszkania. Jednak większość z nich honoruje zapis o miejscu zamieszkania wpisany do zaświadczenia. Ponadto od wdowca lub wdowy wymagany jest odpis aktu zgonu byłego małżonka, a oso-

by rozwiedzione muszą złożyć odpis skrócony aktu małżeństwa z adnotacją o rozwodzie. Wymagany jest tylko dowód rozwiązania ostatniego małżeństwa, a nie jak to było w przeszłości wszystkich zawartych przez obcokrajowca.

Pyt.: Po wprowadzeniu nowych przepisów w Niemczech informowano nas, że nie będzie już konieczna legalizacja polskich zaświadczeń o możliwości zawarcia małżeństwa za granicą. Praktyka jest jednak inna. Dlaczego ?

Odp.: Nowe przepisy nie wymagają już rygorystycznie obowiązku

potwierdzenia przez konsulaty niemieckie na zaświadczeniu, że zostało ono wydane zgodnie z prawem miejsca wystawienia. Nie pozbawiono jednak całkowicie niemieckiego urzędnika stanu cywilnego możliwości żądania legalizacji tego dokumentu, jeżeli budzi jego wątpliwości. Jednakże możliwość ta jest często bezzasadnie wykorzystywana, co stwarza dodatkowe utrudnienia dla obywateli polskich. Takich przypadków powinno być coraz mniej. Dodatkowym argumentem jest fakt, że polskie zaświadczenia są już wystawiane na znormalizowanych drukach ze zna-

kiem wodnym i mogą być w pełni wiarygodnym dokumentem..

W związku z tym, że w RFN jest aż 5 polskich konsulatów, występują trudności z ustaleniem, do którego z nich kierować korespondencję po załatwieniu sprawy wnioskodawcy mieszkającego w Niemczech. Poniżej podaje ujęty w tabelkę wykaz tych konsulatów wraz z adresami, okręgami działania i dwoma pierwszymi cyframi niemieckich kodów pocztowych ułatwiającymi rozszyfrowanie właściwości miejscowej konsulatu.

Tomasz Brzózka

Nazwa i adres konsulatu	Okręg działania (obejmujący landy)	tel.	fax	Pierwsze 2 cyfry niem. kodów poczt. identyfikujące właściwość miejscową konsulatu
Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Berlinie, Wydział Konsularny Richard – Strauss – Str. 11 14193 Berlin	<ul style="list-style-type: none"> • Berlin • Brandenburgia • Meklemburgia – Przedpomorze • Saksonia – Anhalt 	0-04930- -223-130	0-04930- -223-132-12	10-19 39
Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej Przedstawicielstwo w Kolonii Wydział Konsularny Leyboldstr. 74 50968 Köln	<ul style="list-style-type: none"> • Nadrenia Północna – Westfalia • Nadrenia – Palatynat • Hesja • Kraj Saary 	0-049221- -93-73-00	0-049221- -38-50-74	32-36 40-47 50-59 60-69
Konsulat Generalny RP w Monachium Ismaningerstr. 62a 81675 München	<ul style="list-style-type: none"> • Bawaria • Badenia – Wirtembergia 	0-04989- -418-60-80	0-04989- -47-13-18	70-98
Konsulat Generalny RP w Hamburgu Gründgensstr. 20 22309 Hamburg	<ul style="list-style-type: none"> • Hamburg • Brema • Dolna Saksonia • Szlezwig - Holsztyn 	0-04940- -632-50-29	0-04940- -632-50-30	20-31 37-38 48-49
Konsulat Generalny RP w Lipsku Poetenweg 51 04155 Leipzig	<ul style="list-style-type: none"> • Saksonia • Turyngia 	0-049341- -585-27-63	0-049341- -585-21-30	01-09 99

DEKOROWANIE MEDALEM ZA DŁUGOLETNIĘ POŻYCIE MAŁŻEŃSKIE

Uroczyste spotkanie jubilatów z przedstawicielami władz samorządowych. Hymn państwowy, osoba upoważniona wypowiada słowa określone w ustawie, przypina medal, gratuluje. Ktoś wręcza legitymacje i kwiaty. Burmistrz gratuluje, wznosi toast. Szanowni goście pozostają na poczęstunku i wspominają dawne czasy. Medale Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie zostały wręczone.

Wiele pracy trzeba jednak włożyć, aby ta uroczystość mogła się odbyć. Organizować, czy nie? Jak jest w praktyce?

Bywa, że nie ma przyzwolenia władz na organizowanie tych uroczystości. Mówi się, że gmina jest biedna i nie może sobie pozwolić na takie imprezy. Bywa, że jest przyzwolenie, ale czeka się, aż osoby uprawnione same się zgłoszą i poproszą o załatwienie dla nich medalu. Zgłasza się wtedy mniej niż połowa uprawnionych, a osoby pominięte mają często skryty żal (niekiedy jest on głośno artykułowany...). Zdarza się również, że złożono wnioski o przyznanie medali bez wiedzy jubilatów i bywa, że niektórzy osoby odmawiają ich przyjęcia.

Wnioski o przyznanie odznaczeń przygotowują kierownicy urzędów stanu cywilnego. Po podpisaniu przez burmistrza wysyła się je do właściwego urzędu wojewódzkiego. Po kilku miesiącach kierownik urzędu stanu cywilnego odbiera przyznane medale i legitymacje. Niektórzy kierownicy wnioskują do zakładów pracy jubilatów o ufundowanie im z tej okazji upominku. Po uzgodnieniu terminu z przełożonym kierownik USC przystępuje do organizowania uroczystości.

Jak zagadnienie to wygląda w świetle przepisów prawa?

Tryb przyznawania medali określa ustawa z dnia 16 października 1992 r. o orderach i odznaczeniach. Pozwolę sobie zacytować zapisy dotyczące poruszanego tematu.

Art.2 ust.1. Ordery i odznaczenia nadaje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

Art.19. Ustanowiony ustawą z dnia 17 lutego 1960 r. medal Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie stanowi nagrodę dla osób, które przeżyły 50 lat w jednym związku małżeńskim.

Art.30.1. Organy uprawnione występują do Prezydenta z wnioskiem o nadanie orderu lub odznaczenia z własnej inicjatywy lub z inicjatywy jednostek organizacyjnych im podległych, organów samorządowych, organizacji społecznych i zawodowych.

2. Zgłoszenie inicjatywy nadania orderu lub odznaczenia nie zobowiązuje organu uprawnionego do przedstawienia Prezydentowi wniosku w tej sprawie.

3. Nieprzedstawienie Prezydentowi wniosku o nadanie orderu lub odznaczenia przez organ uprawniony wymaga zawiadomienia i podania przyczyny zgłaszającemu inicjatywę.

Art.31.3. Wnioski o nadanie medalu Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie przedstawiają Prezydentowi wojewodowie.

4. Wniosek o nadanie orderu lub odznaczenia osobie nie posiadającej obywatelstwa polskiego lub zamieszkującej stale za granicą przedstawia Prezydentowi Minister Spraw Zagranicznych.

Art.31a. Wniosek o nadanie orderu lub odznaczenie powinien zawierać informację o karalności osoby, której dotyczy.

Art.32. Z wnioskiem o odznaczenie zasłużonych osób zmarłych można występować wyjątkowo w uznaniu szczególnych i godnych upamiętnienia zasług dla Rzeczypospolitej Polskiej.

Art.33.1. Odznaki orderów i odznaczeń wręcza Prezydent.

2. Odznaki orderów i odznaczeń w imieniu Prezydenta mogą wręczać osoby uprawnione do występowania do Prezydenta z wnioskami o nadanie orderów i odznaczeń oraz ich zastępcy.

2a. Odznakę medalu Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie w imieniu Prezydenta mogą wręczać: marszałek województwa, starosta, wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

3. Prezydent może upoważnić inne oso-

by do wręczania odznak orderów i odznaczeń w jego imieniu.

Art.34. Akt wręczenia odznak orderów i odznaczeń, dokonywany w imieniu Prezydenta, jest poprzedzony wypowiedzeniem formuły „W imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wręczam...”

Art.35.1. Jeżeli osoba odznaczona zmarła przed wręczeniem jej odznaki orderu lub odznaczenia, doręcza się je najbliższej rodzinie osoby zmarłej.

2. W razie nadania orderu lub odznaczenia pośmiertnie, stosuje się ceremoniał dekoracji ustalany każdorazowo, odpowiednio do okoliczności.

Art.37a. Przechowywanie zawartych we wnioskach o nadanie orderu, odznaczenia lub tytułu honorowego albo we wnioskach o pozbawienie orderu, odznaczenia lub tytułu honorowego danych osobowych, o których mowa w art.27 ust.1 i art.28 ust.1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. Nr 133, poz.883), nie wymaga zgody osoby, której te dane dotyczą.

Zgodnie z Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 10 listopada 1992 r. w sprawie opisu, materiału, wymiarów, wzorów rysunkowych oraz sposobu i okoliczności noszenia odznak orderów i odznaczeń przedstawiam opis medalu. Cytuje:

§12.1. Odznaką medalu Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie jest medal w kształcie stylizowanej, sześciopromiennej, srebrzonej, oksydowanej gwiazdy o średnicy 35 mm z ornamentowaniami łączącymi jej promienie. W środku medalu, na okrągłej tarczy pokrytej różową emalią umieszczone są dwie srebrzone, oksydowane róże. Na odwrotnej stronie, w środku, umieszczony jest monogram „RP”, a w otoku napis „ZA DŁUGOLETNIĘ POŻYCIE MAŁŻEŃSKIE”.

2. Medal zawieszony jest na różowej wstążce szerokości 35 mm z pionowym białym paskiem pośrodku szerokości 4 mm.

Na podstawie art.9 ust.1 pkt 2 ww. ustawy Prezydent RP wydał rozporządzenie z dnia 10 listopada 1992 r. w sprawie szczegółowego trybu postępowania w sprawach o nadanie orderów i odznaczeń oraz wzorów odpowiednich dokumentów.

Zacytuję zapisy dotyczące omawianego tematu:

§ 1.1. *Organy uprawnione do występowania do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskami o nadanie orderów i odznaczeń, zwane dalej „wnioskodawcami”, przedstawiają Prezydentowi wnioski o nadanie orderów i odznaczeń w trybie określonym w rozporządzeniu.*

2. *Organem wykonawczym Prezydenta prowadzącym prace związane z nadawaniem orderów i odznaczeń jest Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zwana dalej „Kancelarią”.*

§ 3.1. *Wniosek o nadanie medali Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie sporządza się na formularzu, którego wzór stanowi załącznik nr 4 do rozporządzenia.*

§ 4.1. *Wnioski o nadanie orderów i odznaczeń przedstawia się nie później niż na dwa miesiące przed przewidywanym przez wnioskodawcę terminem wręczenia odznak orderów i odznaczeń.*

2. *Wnioski o nadanie medali Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie przedstawia się w roku kalendarzowym, w którym osoby proponowane do odznaczenia obchodzić będą 50. rocznicę zawarcia związku małżeńskiego.*

W przypadku, gdy rocznica ta przypada w styczniu lub w lutym danego roku, wnioski można przedstawiać od dnia 1 listopada roku poprzedzającego.

§ 6.1. *Kancelaria przekazuje wnioskodawcy odznaki nadanych orderów i odznaczeń oraz legitymacje, w celu ich wręczenia - w imieniu Prezydenta - osobom odznaczonym.*

2. *Odznaki orderów i odznaczeń powinny zostać osobom odznaczonym wręczone w ciągu trzech miesięcy od daty podjęcia przez Prezydenta postanowienia o nadaniu tych orderów i odznaczeń.*

§ 7. *Osoba odznaczona otrzymuje nieodpłatnie odznakę nadanego jej orderu lub odznaczenia wraz z legitymacją, której wzór stanowi załącznik nr 5 do rozporządzenia.*

§ 11.1. *W przypadku zgubienia lub zniszczenia odznaki posiadanej orderu lub*

odznaczenia Kancelaria, na prośbę osoby odznaczonej, może ponownie wydać odznakę nadanego jej orderu lub odznaczenia.

Ponowne wydanie odznaki orderu lub odznaczenia następuje za zwrotem kosztów jej wytworzenia.

2. *Przepis ust.1 ma odpowiednie zastosowanie w przypadku zgubienia lub zniszczenia legitymacji posiadanej orderu lub odznaczenia. Wówczas kancelaria może wydać wtórnik legitymacji, którego wzór stanowi załącznik nr 6 do rozporządzenia. Wydanie wtórnika legitymacji następuje nieodpłatnie.*

3. *O ponowne wydanie odznaki orderu lub odznaczenia oraz wtórnika legitymacji może wystąpić również członek najbliższej rodziny osoby odznaczonej.*

W praktyce kierownicy urzędów stanu cywilnego wysyłają wnioski o nadanie medali do urzędu wojewódzkiego. Wniosek zawiera informacje, które są tajemnicą służbową. Sprawy te reguluje ustawa z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych. Zacytuję interesujące nas zapisy.

Art.23.2. *Informacje niejawne zakwalifikowane jako stanowiące tajemnicę służbową oznacza się klauzulą:*

1) „poufne” - w przypadku, gdy ich nieuprawnione ujawnienie spowodowałoby szkodę dla interesów państwa, interesu publicznego lub prawnie chronionego interesu obywateli,

2) „zastrzeżone” - w przypadku, gdy ich nieuprawnione ujawnienie mogłoby spowodować szkodę dla prawnie chronionych interesów obywateli albo jednostki organizacyjnej.

Art.18.1. *Za ochronę informacji niejawnych odpowiada kierownik jednostki organizacyjnej, w której takie informacje są wytwarzane.*

Art.21.1. *Klauzulę tajności przyznaje osoba, która jest upoważniona do podpisania dokumentu lub oznaczenia innego niż dokument materiału.*

4. *Zawyżanie lub zaniżanie klauzuli tajności jest niedopuszczalne.*

Art.25.3. *Informacje niejawne stanowiące tajemnicę służbową podlegają ochronie w sposób określony ustawą przez okres:*

2) 2 lat - oznaczone klauzulą „zastrzeżone” - o ile osoba, o której mowa w art.21 ust.1, nie określi okresu krótszego.

Co wynika z wymienionych wyżej zapisów ustaw?

Przyznającym medal na wniosek lub z własnej inicjatywy jest Prezydent RP. Tylko **wojewoda może wnioskować do Prezydenta** o nadanie medali. Wojewoda składa wniosek z własnej inicjatywy, lub z inicjatywy jednostek podległych, organów samorządowych, organizacji społecznych i zawodowych. Kierownik USC nie jest uprawniony do wnioskowania do Prezydenta o przyznanie medali, a więc i do sporządzenia wniosku. Wypełniony wniosek może mieć klauzulę tajności „zastrzeżone”, klauzuli nie można zawyżać (art.21 ust.4 ustawy z 22 stycznia 1999 r.). Informacje dotyczące wniosków podlegają ochronie jako zastrzeżone przez 2 lata.

Każdy pracownik administracji publicznej zobowiązany jest postępować zgodnie z przepisami prawa. Zobowiązuje go do tego art.6 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego: „Organy administracji państwowej działają na podstawie przepisów prawa”.

Ta bardzo ważna zasada wynika z art.7 Konstytucji RP „Organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa”.

Zgodnie z obowiązującym prawem na kierowniku urzędu stanu cywilnego nie ciąży żaden obowiązek dotyczący medali. Nie może on jednak odmówić wykonania polecenia służbowego lub obowiązku zawartego w zakresie czynności.

Zachęcam kierowników urzędów stanu cywilnego, aby - mimo tych wszystkich nieścisłości i niedomowień - działając w granicach prawa spowodowali nadanie medali osobom, które na to zasługują, nie tylko tym, które same się zgłoszą. Dwie róże zawarte w medalu z pewnością będą mile widziane przez te niemłode już osoby i przyniosą im wiele radości.

Jan Malinowski
Kierownik USC w Rymanowie

ODZWIERCIEDLENIE TRANSSEKSUALIZMU W POLSKIM AKCIE URODZENIA

Jednym z najważniejszych aktów stanu cywilnego człowieka jest jego akt urodzenia. Artykuł 40 ustawy z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. Nr 36, poz.180 z późn. zmianami) w ust.1 stanowi, że akt urodzenia sporządza się na podstawie zaświadczenia wystawionego przez lekarza lub zakład służby zdrowia. Ustęp 2 art.40 określa, jakie dane wpisuje się do aktu urodzenia:

- 1) nazwisko, imię (imiona) i płeć dziecka,
- 2) miejsce i datę urodzenia dziecka,
- 3) nazwiska rodowe rodziców, imię (imiona), miejsce i datę urodzenia, miejsce zamieszkania każdego z rodziców w chwili urodzenia się dziecka,
- 4) nazwisko, imię i miejsce zamieszkania zgłaszającego,
- 5) dane dotyczące szpitala lub innego zakładu, jeżeli sporządzenie aktu następuje na podstawie zgłoszenia o którym mowa w art.39 ust.2.

Jak widać z przepisu ustawy, aby kierownik urzędu stanu cywilnego mógł sporządzić akt urodzenia, w zaświadczeniu lekarskim musi być określona kobieta, która urodziła dziecko, kiedy i gdzie zostało ono urodzone oraz płeć dziecka.

Przez pojęcie płci określa się zespół cech samczych (płeć męska) lub samiczych (płeć żeńska) warunkujących rozród płciowy. Spośród różnych dewiacji płci transseksualizm oznacza rozbieżność między poczuciem psychicznym płci a budową morfologiczno-biologiczną ciała. Transseksualista czuje się mężczyzną uwięzionym w ciele kobiety, lub odwrotnie, odczuwa wstręt do swojego ciała, które w jego świadomości nie jest jego ciałem, a ciałem obcym zniekształconym przez naturę. Dążenia transseksualisty idą w kierunku „odzyskania” swojego ciała, które harmonizowałoby z jego psychiką.

Na obecnym stadium rozwoju medycyny żadna metoda terapii nie pozwala na zupełną zmianę osoby z mężczyzny na kobietę czy kobiety na mężczyznę. Kuracja hormonalna w połączeniu z zabiegami chirurgiczno-plastycznymi pozwala jedynie na

znaczne upodobnienie się wyglądu zewnętrznego transseksualisty do płci, z którą identyfikuje się on psychicznie. Nie zostają zmienione natomiast cechy biologiczne człowieka tj. odrębności chromosomalne (męskie chromosomy XY i żeńskie chromosomy XX).

Ustawodawstwa poszczególnych państw stworzyły szczegółową regulację prawną w stosunku do transseksualistów. Przychylnie transseksualistom procedury zmiany płci znaleźć można w Stanach Zjednoczonych, we Włoszech, Francji, w państwach skandynawskich, mniej przychylnie dla transseksualistów jest prawodawstwo Wielkiej Brytanii. Prawodawstwo Wielkiej Brytanii nie dopuszcza zawierania małżeństw przez transseksualistów, nawet po zakończeniu wszystkich zabiegów korekcyjnych, mając na uwadze istnienie płci chromosomalnej.

W Polsce nie ma zakazu zawierania małżeństw przez transseksualistów. Wymóg rozróżnienia płci nupturientów wyznaczają przepisy art.18 Konstytucji oraz art.1 i art.62 Kodeksu rodzinnego. Płeć każdego rodzącego się dziecka określona jest na podstawie kryteriów biologicznych tj. budowy zewnętrznych narządów płciowych.

W Polsce pierwsze zabiegi chirurgiczne prowadzone były od początku lat 60., pierwszym zaś orzeczeniem było orzeczenie Sądu Wojewódzkiego dla m.st. Warszawy z dnia 24.XI.1964 r., w którym to Sąd orzekł sprostowanie aktu urodzenia transseksualisty z płci męskiej na żeńską w trybie art.26 ust.3 dekretu z dnia 8 czerwca 1955 r. Prawo o aktach stanu cywilnego, ze skutkiem od daty zakończenia zabiegu. Co prawda sąd wojewódzki wyraził pogląd, iż art.26 Prawa o aktach stanu cywilnego przewiduje w zasadzie sytuację, w których akt został błędnie lub nieściśle sporządzony lecz przez analogię dotyczyć to powinno jego sprostowania w pozycji „płeć”.

Za odzwierciedleniem zmiany płci w akcie urodzenia poprzez sądowe sprostowanie aktu był też Sąd Najwyższy, który w uchwale z dnia 25 lutego 1978 r. stwierdził, że

w sytuacjach wyjątkowych może być prostowany akt stanu cywilnego odnośnie zapisu dotyczącego płci, mimo iż nie zostały zakończone zabiegi chirurgiczne jednak te, które zostały już dokonane wskazują na nową płeć i stan ten z punktu widzenia medycznego jest nieodwracalny.

Do końca lat 80. zmiana płci w akcie urodzenia następowała w trybie prostowania aktu w oparciu o art.31 ustawy z dnia 29.09.1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego. Sąd prostując płeć w akcie urodzenia zmieniał też imię i nazwisko wnioskodawcy dostosowując je do płci.

W roku 1989 nastąpiła zmiana w orzecznictwie sądowym. Związane to było z uchwałą Sądu Najwyższego składu 7 sędziów z dnia 22 czerwca 1989 r. III CZP 37/89, w której to Sąd Najwyższy stwierdził iż „Występowanie transseksualizmu nie daje podstawy do sprostowania w akcie urodzenia wpisu określającego płeć”. Tak sformułowany zapis ww. uchwały spowodował zakaz stosowania art.31 Prawa o aktach stanu cywilnego w stosunku do transseksualistów nie dając żadnego innego rozwiązania. Doszło natomiast do przypadku odrzucenia wniosku transseksualistki domagającej się

Wyrok SW w Częstochowie w sprawie ustalenia płci - z dnia 30 maja 1997 r.

Sygn. akt IC. 772/96

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 1997 r.

Sąd Wojewódzki *) w Częstochowie Wydział I Cywilny
Rejonowy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSW H. Ferdynus

Sędziowie *)
Lawnicy

Protokółant E. Wodecka

po rozpoznaniu w dniu 16.05. 1997 r. w Częstochowie

przy udziale *)
(wymienić prokuratora lub przedstawiciela organizacji społecznej, jeśli brał udział)

sprawy z powództwa Sylwii

przeciwko Izabeli

o ustalenie płci

sprostować akt urodzenia Sylwii ~~Wojcik~~ Izabeli ~~Wojcik~~ sporządzony w Urzędzie Stanu Cywilnego w Częstochowie z dnia 12.06.1987 roku za nr. 122 w części dotyczącej płci z żeńskiej na męską i ustala imię Michał.

Wypis nubielszy zgodny z oryginałem

kopia Sylwii

z wyroku prawomocnego 10.6.97.

pobrano 12.06.97.

Częstochowa, dnia 24.06.97.

Kierownik Sekretariatu

7 zbędne kserokopie
MSiC wyr. Złoty, Sanus, Książka
Zakład Produkcyjny, ul. Główna 1, 41-001 Częstochowa
Obroniska 1

Wyrok SW w Częstochowie w sprawie ustalenia płci - z dnia 16 marca 2000 r.

URZĄD STANU CYWILNEGO
wpłynęło 25.05.2000
Nr podpis
Syg.
data podpis

Sygn. IC 966/99 Termin załatwienia

INSPEKTOR
WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2000r. 199 r.

Sąd Wojewódzki / ~~Rejonowy~~ w Częstochowie Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SGP Renesa Prochoczkiewicz

Sędziowie / dawnicy
Protokolant SGA Lenka Prochoczkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2000r. 199 r. w Częstochowie

przy udziale
w imieniu prokuratora lub przedstawiciela urzędu stanu cywilnego

sprawy z powództwa Isabeli K

przeciwko Mirosławie i Zbigniewowi K

o ustalenie

1. Ustala, że Isabela Urszula K . o. Zbigniewa
i Mirosławy ur. w Częstochowie, dla
której Urząd Stanu Cywilnego w Częstochowie sporządził
w dniu 2-... .. akt urodzenia za nr - jest
mężczyzną, noszącym imiona: Konrad, Rafał.

2. Wpis uznaje za uiszczoney.

Ma urzędowo potwierdzić
za zgodności z oryginałem
SEKRETARZ

Wpis niniejszy zgodny z oryginałem wydany
został USC R. Częstochowa
z wyroku IC 966/99 z dnia 16.03.2000r.
potrzebno kopii akt sądowych
Częstochowa, dnia 22.05.2000r.

Kierownik Sekretariatu

7 zbędne skreślić

USC wyk. 2 Wyrok Sądu I Instancji
Ludwik Prochoczkowy 77-110 Czarna ul. Pomorska 1
Tel. / Fax. (0347) 32-430.

sprostowania aktu urodzenia przez wpisanie w nim płci męskiej. Sprawą zajął się rzecznik praw obywatelskich, który wniósł rewizję nadzwyczajną do Sądu Najwyższego. Sąd Najwyższy w swym orzeczeniu z dnia 22 marca 1991 r. III CRN/28/91 podzielił pogląd zawarty w uchwale z 22 czerwca 1989r., że sprostowanie płci w trybie art.31 Prawa o aktach stanu cywilnego jest niemożliwe, wyraził jednak stanowisko, że „Poczucie przynależności do danej płci może być uznane za dobro osobiste (art.23 kc.) i jako takie podlega ochronie również w drodze powództwa o ustalenie na podstawie art.189 kpc.”.

Sposobem zaś dokonania wpisu przez kierownika urzędu stanu cywilnego może być art.21 Prawa o aktach stanu cywilnego na mocy którego, jeżeli po sporządzeniu aktu stanu cywilnego nastąpią zdarzenia mające wpływ na jego ważność lub treść, zmiany z nich wynikające wpisuje się do aktu stanu cywilnego w formie wzmianki dodatkowej. Podstawą takiego wpisu może być też prawomocne orzeczenie sądu podjęte w trybie art.189 Kodeksu postępowania cywilnego tj. w procesie powództwa o ustalenie.

Sprawa trybu zmiany płci została już ustalona, pozostała jeszcze sprawa, przeciwko komu ma być wytoczone powództwo i jaki w nim jest udział kierownika urzędu stanu cywilnego.

Na pytanie postawione przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu: „czy na podstawie art.189 kpc. możliwe jest dochodzenie ustalenia płci transseksualisty” i „jaki jest krąg podmiotów legitymujących biernie” – Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 września 1995 r. III CZP 118/95 stwierdził:

„Dopuszczalne jest dochodzenie w procesie ustalenia płci transseksualisty (art.189 kpc.), pozwanymi powinni być rodzice powoda”.

Tak sformułowany zapis uchwały Sądu Najwyższego spowodował, że z całego procesu o ustalenie stosunku prawnego w trybie art.189 kpc. został wyłączony kierownik urzędu stanu cywilnego, który do tej pory brał udział w procesie po stronie pozwanej.

Tak przyjęta linia orzecznictwa Sądu Najwyższego upoważniła transseksualistę do żądania, aby Sąd w trybie art.189 kpc. ustalił jego przynależność do płci odmiennie niż ta, która jest zapisana w akcie urodzenia, zgodnie ze stanem faktycznym istniejącym

w chwili jego sporządzenia. W procesie o ustalenie nie chodzi o stwierdzenie prawa, które zaistniało poprzednio, bo co do tego nie ma żadnych wątpliwości, a o ustalenie w drodze orzeczenia sądu nowego prawa, które w postaci żądanej przez powoda nie istniało wcześniej. Wcześniej powód miał status np. kobiety, z którego wynikało dla niego wiele różnych stosunków prawnych, a teraz żąda zmiany tego statusu na status mężczyzny, z którego będą wynikać nowe stosunki prawne.

Cała zatem procedura związana ze zmianą płci przedstawia się następująco:

1. Transseksualista występuje do sądu cywilnego miejsca swego zamieszkania, w trybie art.189 kpc., z powództwem o ustalenie płci. Pozwanymi są rodzice powoda.
2. Sąd cywilny, po zapoznaniu się ze stanowiskiem biegłych, co do rozpoznania transseksualizmu, motywacji i przebiegu kuracji wydaje orzeczenie o ustaleniu płci.
3. Transseksualista występuje z wnioskiem do kierownika urzędu stanu cywilnego, który w swych księgach stanu cywilnego przechowuje jego akt urodzenia, o wpisanie wzmianki dodatkowej w trybie art.21 Prawa o aktach stanu cywilnego – załączając do wniosku orzeczenie sądu.
4. Kierownik urzędu stanu cywilnego nanosi wzmiankę dodatkową w akcie urodzenia o treści:
„Wyrokiem Sądu Okręgowego w z dnia, sygn. akt ustalono, że osoba której akt dotyczy jest mężczyzną (kobietą)”.
5. Transseksualista występuje do starosty właściwego ze względu na miejsce zamieszkania o zmianę imienia i nazwiska. Do wniosku dołącza następujące dokumenty:
- odpis skrócony aktu urodzenia + orzeczenie sądu o zmianie płci
lub
- odpis zupełny aktu urodzenia uwzględniający wzmiankę dodatkową.
6. Starosta wydaje decyzję w trybie ustawy z dnia 15 listopada 1956 r. o zmianie imion i nazwisk (tekst jednolity Dz.U. z 1963 – Nr 59, poz.328), w której zmienia imię, bądź imię i nazwisko wnioskodawcy, zgodnie z jego wnioskiem.
7. Decyzja starosty jest przesyłana do kierownika USC miejsca sporządzania aktu

urodzenia, a zawiadomienie o zmianie imienia (imienia i nazwiska) między innymi do ewidencji ludności miejsca zameldowania wnioskodawcy z zaznaczeniem, że decyzją starosty została wydana w związku z sądowym ustaleniem płci.

8. Kierownik urzędu stanu cywilnego nanosi wzmiankę dodatkową na podstawie decyzji starosty.
9. Transseksualista występuje o wymianę dowodu osobistego, a po jego otrzymaniu zmienia wszystkie pozostałe dokumenty jak paszport, legitymację ubezpieczeniową, prawo jazdy, powiadamia zakład pracy, elektrownię, gazownię, spółdzielnię mieszkaniową, biuro ksiąg wieczystych, itp.

Dla zorientowania, jak wyglądają orzeczenia sądowe związane ze zmianą płci, tym kierownikom którzy do tej pory nie zetknęli się z „sądową zmianą płci” przedstawiam 2 wyroki.

Wyrok pierwszy dotyczy sprostowania aktu w trybie art.31 Prawa o aktach stanu cywilnego a wyrok drugi – ustalenie w trybie art.189 kpc.

Proszę zwrócić uwagę na fakt, jak orzekają sądy „zgodnie z prawem”. Już w 1989 roku uchwałą 7 sędziów, która ma moc przepisu rangi ustawowej, Sąd Najwyższy stwierdził, że „występowanie transseksualizmu nie daje podstawy do sprostowania w akcie urodzenia wpisu określającego płeć”. Orzeczenie Sądu Wojewódzkiego w Częstochowie nosi datę 30 maja 1997 r.

Jeżeli sąd tak przestrzega prawa trudno się dziwić, że duża ilość orzeczeń sądowych nie nadaje się do wykonania w urzędach stanu cywilnego. Nierzadkie są przypadki, że sąd w dyspozycji dla USC pisze np. „przysposobienie wywołuje skutki z art.124 kod.rodz.i op.” (tj. przysposobienie niepełne) i nakazuje sporządzanie nowego aktu urodzenia lub przesyła wyrok rozwiązujący małżeństwo z datą jego prawomocności, a za parę dni przysyła pisma, że wyrok jest nieprawomocny. Oczywiście, gdyby teraz zdarzyło się, że do urzędu stanu cywilnego wpłynę wyrok dotyczący zmiany płci w trybie sprostowania aktu (art.31 prawa o asc.), to przyjmijmy go i wykonamy, ponieważ kierownika urzędu stanu cywilnego nie interesuje podstawa prawna orzeczenia sądowego, a wyłącznie rozstrzygnięcie w nim zawarte.

Krystyna Gładych

OPLĄTY SKARBOWE

w świetle Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 grudnia 2000 r. w sprawie sposobu pobierania, zapłaty i zwrotu opłaty skarbowej oraz sposobu prowadzenia rejestrów tej opłaty

Z dniem 1 stycznia 2001 r. weszło w życie, na mocy delegacji zawartej w art.11 ust.3 ustawy z dnia 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. Nr 86, poz.960), rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie sposobu pobierania, zapłaty i zwrotu opłaty skarbowej oraz sposobu prowadzenia rejestrów tej opłaty. Powyższe rozporządzenie zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw Nr 110 pod pozycją 1176 z 2000 roku. W rozdziale 2 ww. rozporządzenia wskazano, w jaki sposób należy pobierać opłatę skarbową; i tak opłata skarbową może być pobierana znakami opłaty skarbowej o odpowiedniej wartości (§ 3 ust.1), można ją zapłacić gotówką lub bezgotówkowo (§ 3 ust.2).

Opłatę skarbową do wysokości 100 zł pobiera się:

- znakami opłaty skarbowej,
- gotówką lub bezgotówkowo jeżeli:
- nabycie znaków opłaty skarbowej wiąże się ze znacznymi trudnościami,
- gdy koszty nabycia znaków opłaty skarbowej są wyższe niż należna opłata skarbową.

Opłatę skarbową powyżej 100 zł pobiera się gotówką lub bezgotówkowo i na osobie dokonującej zapłaty ciąży obowiązek zamieszczenia na dowodzie wpłaty informacji, za co opłata została wniesiona (§ 3 ust.4).

Opłata skarbową od podania

Jeżeli opłata skarbową od podania została zapłacona gotówką lub bezgotówkowo, na podaniu zamieszcza się adnotację o wysokości opłaty, datę jej wpłaty, numer pokwitowania lub numer rachunku bankowego właściwego urzędu gminy. Jeżeli tak została wniesiona opłata skarbową, odpis dowodu wpłaty powinien być włączony do akt sprawy.

W sytuacji, gdy osoba wnosząca podanie zamieszkuje za granicą i nie wniosła opłaty skarbowej, opłatę powinien pobrać polski urząd konsularny. Jeżeli opłata skarbową nie została wniesiona, urząd stanu cywilnego powinien wezwać pisemnie osobę do uiszczenia opłaty skarbowej, podać jej termin, w jakim należy wnieść opłatę oraz poinformować, że w przypadku nie dotrzymania terminu podanie nie zostanie rozpatrzone.

Opłata skarbową od dokumentów wydawanych przez urzędy stanu cywilnego

I. Od czynności urzędowych

Pod tym pojęciem ustawa o opłacie skarbowej wymienia:

- 1.Od sporządzenia aktu małżeństwa, w tym zawartego w sposób określony w art.1§ 1 i 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego - 75 zł
- 2.Od innych czynności urzędu stanu cywilnego - 10 zł
- 3.Od ustalenia brzmienia albo pisowni imienia lub nazwiska - 15 zł
- 4.Od sporządzenia przez kierowników urzędu stanu cywilnego protokołu zawierającego ostatnią wolę spadkodawcy - 15 zł
- 5.Od decyzji administracyjnej o wpisaniu do polskich ksiąg stanu cywilnego treści aktu sporządzonego za granicą - 40 zł
- 6.Od pozostałych decyzji wydawanych przez kierowników urzędu stanu cywilnego - 30 zł

Pobór opłaty skarbowej od czynności urzędowych podaje § 6 rozporządzenia, zgodnie z którym znaki opłaty skarbowej nakleja się na podaniu albo na dokumencie stwierdzającym wniesienie podania o dokonanie tej czynności. Jeżeli w wyniku dokonanej czynności zostanie wydany dokument, zamieszcza się na nim adnotację o dokonaniu za-

płatę opłaty skarbowej w odpowiedniej wysokości.

Jeżeli zapłata następuje gotówką lub bezgotówkowo, odpis dowodu wpłaty dołącza się do akt sprawy, czyli w przypadku urzędów stanu cywilnego należy ją podpisać do podania a na podaniu zamieścić adnotację o wysokości i dacie wpłaty oraz numerze pokwitowania lub numerze rachunku bankowego urzędu gminy. Jeżeli w wyniku czynności urzędowej zostanie wydany dokument, zamieszcza się na nim adnotację o dokonanej zapłacie opłaty skarbowej, w której stwierdza się wysokość i datę wpłaty, numer pokwitowania lub numer rachunkowy banku urzędu gminy.

Tyle przepis prawny. Teraz zaś przedstawię pobór opłaty od czynności urzędowych w sposób praktyczny:

- 1.Od sporządzenia aktu małżeństwa opłatę w wysokości 75 zł naklejamy znakiem opłaty na zapewnieniu; gdyby opłata w wysokości 75 zł wniesiona była gotówką lub bezgotówkowo, podpinamy do zapewnienia dowód wpłaty a na zapewnieniu zamieszczamy adnotację o wysokości i dacie wpłaty, numerze pokwitowania lub numerze rachunku bankowego.
- 2.Od innych czynności urzędu stanu cywilnego. - Tymi „innymi czynnościami” nie wymienionymi enumeratywnie w załączniku do ustawy o opłacie skarbowej są z reguły poświadczenia telegramów o terminie zawarcia związku małżeńskiego. Na podaniu naklejamy znaki opłaty skarbowej w wysokości 5 zł od podania oraz 10 zł od poświadczenia jego treści.
- 3.Od sporządzenia ostatniej woli spadkodawcy. - Ostatnią wolę spadkodawcy sporządzamy w dwóch egzemplarzach (jest to

oświadczenie a więc nie mamy podania). Na egzemplarzu, który pozostawiamy, naklejamy znak opłaty skarbowej w wysokości 15 zł albo adnotację o opłacie gotówkowej lub bezgotówkowej a na egzemplarzu wydanym osobie składającej oświadczenie zamieszczamy adnotację:

„Pobrano opłatę skarbową znakami opłaty skarbowej w wysokości 15 zł” lub „Opłata skarbowa w wysokości 15 zł w dniu została wpłacona w kasie urzędu gminy – Nr kwitariusza”

lub „Opłata skarbowa w wysokości 15 zł została przekazana na rachunek nr urzędu gminy w w dniu”

4.Od decyzji administracyjnych. - Na podaniu naklejamy znaki opłaty skarbowej w wysokości 5 zł od podania i 15, 30 albo 40 zł (w zależności od rodzaju decyzji) lub zamieszczamy adnotację jak w p.3, a na każdym egzemplarzu decyzji zamieszczamy informację o pobraniu opłaty skarbowej czy to w znakach opłaty skarbowej czy opłacie gotówkowej lub też bezgotówkowej.

II. Od zaświadczeń

Pod hasłem „zaświadczenia” ustawa o opłacie skarbowej podaje:

Od zaświadczeń, w tym również od odpisów dokumentów wydawanych przez urzędy stanu cywilnego oraz archiwa państwowe

- 1)od zaświadczenia stwierdzającego, że obywatel polski lub zamieszkały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemiec nie mający obywatelstwa żadnego państwa, zgodnie z prawem polskim może zawrzeć małżeństwo za granicą - 30 zł,
- 2)od sporządzenia odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego - 25 zł,
- 3)od sporządzenia odpisu skróconego aktu stanu cywilnego - 15 zł,
- 4)od zaświadczeń o dokonanych w księgach stanu cywilnego wpisach lub o ich braku oraz od zaświadczenia o zaginięciu lub zniszczeniu księgi stanu cywilnego - 38 zł,

5)od pozostałych zaświadczeń - 19 zł.

Pobór opłaty skarbowej od czynności usc., które ustawodawca określił jako „zaświadczenia” zawiera § 7 rozporządzenia. Zgodnie z tym przepisem znaki opłaty skarbowej od tych czynności nakleja się na podaniu w chwili wydania zaświadczenia, a na wydanym dokumencie zamieszcza się adnotację o dokonaniu zapłaty opłaty skarbowej znakami opłaty skarbowej w odpowiedniej wysokości. W przypadku zapłaty opłaty skarbowej gotówką lub bezgotówkowo – ustawodawca zapomniał chyba o podaniu, skoro żąda, aby odpis dowodu wpłaty dołączyć do akt sprawy. W sytuacji, gdy nie mamy podania, do czego mamy sobie „doczepić” dowód wpłaty od odpisu aktu stanu cywilnego?

Wszystkie działania, które podejmuje urząd stanu cywilnego a zakwalifikowane przez ustawę o opłacie skarbowej jako zaświadczenia, są podejmowane na wniosek osoby, która ubiega się o wydanie dokumentu.

A więc w praktyce:

ad.1. Od zaświadczenia stwierdzającego, że obywatel polski lub zamieszkały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemiec nie mający obywatelstwa żadnego państwa, zgodnie z prawem polskim może zawrzeć małżeństwo za granicą.

Na podaniu o wydanie zaświadczenia naklejamy znak opłaty skarbowej w wysokości 5 zł od podania i 30 zł od zaświadczenia (lub zamieszczamy adnotację o pobraniu opłaty gotówkowej lub bezgotówkowej i podpinamy dowód wniesienia opłaty).

Na 1. egzemplarzu zaświadczenia, który wydajemy stronie oraz na egzemplarzu drugim, który pozostaje wraz z podaniem w aktach urzędu stanu cywilnego zamieszczamy adnotację:

„Pobrano opłatę skarbową znakami opłaty skarbowej w wysokości 30 zł”.

Gdy opłata skarbowa jest pobrana gotówką lub bezgotówkowo adnotacja na zaświadczeniu będzie analogiczna jak adnotacja na oświadczeniu o ostatniej woli spadkodawcy.

ad.2.i ad.3. Od sporządzenia odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego oraz odpisu skróconego aktu stanu cywilnego.

Na podaniu naklejamy znak opłaty skarbowej w wysokości 5 zł i zamieszczamy adnotację, że opłata od wystawionego odpisu została skasowana na odpisie w wysokości 15 czy 25 zł. Jest to nieco inny sposób kasowania opłaty skarbowej, bo na wydanym dokumencie a nie na podaniu. Tak odmienny sposób pobrania opłaty skarbowej poprzez naklejenie znaku opłaty skarbowej związany jest z szatą graficzną druków odpisów aktów stanu cywilnego, które zawierają miejsce i oznaczenie, w których znak opłaty skarbowej powinien być naklejony, bądź w tym miejscu powinna znaleźć się adnotacja ze wskazaniem podstawy prawnej wyłączenia lub zwolnienia z opłaty. Odpisy aktów stanu cywilnego biorą udział w obrocie prawnym tak krajowym, jak i zagranicznym. Z innych państw otrzymujemy odpisy z naklejoną opłatą czyli jest to ogólnie przyjęte w zwyczajach międzynarodowych.

Ponadto pragnę zwrócić uwagę na fakt, że projekt rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów był konsultowany ze wszystkimi ministerstwami i Ministerstwo Finansów nie wniosło żadnych zastrzeżeń do wzoru druków.

ad 4.i ad 5. Od zaświadczeń o dokonanych w księgach stanu cywilnego wpisach lub o ich braku oraz od zaświadczeń o zaginięciu lub zniszczeniu księgi stanu cywilnego oraz od pozostałych zaświadczeń.

Na podaniu naklejamy znaki opłaty skarbowej w wysokości 5 zł od podania i 38 zł lub 19 zł od zaświadczenia,

a na każdym egzemplarzu zaświadczenia i tym, które pozostaje w urzędzie stanu cywilnego i tym, które jest wydawane stronie zamieszczamy adnotację o pobraniu opłaty skarbowej. Byłabym natomiast bardzo ostrożna z niepobieraniem opłaty skarbowej od zaświadczenia stwierdzającego zdolność prawną do zawarcia małżeństwa w formie wyznaniowej. W ustawie o opłacie skarbowej brak jest bowiem zwolnienia z tej opłaty. W sytuacji natomiast odmiennej interpretacji ustawy, jak to wynika z jej zapisu, sprawę przedstawiłabym organowi podatkowemu właściwemu w sprawach opłaty skarbowej, którym zgodnie z art.13 ust.1 ustawy jest wójt lub burmistrz (prezydent miasta).

Paragraf 8 rozporządzenia określa kto **kasuje** znaki opłaty skarbowej i w jaki sposób.

Znaki opłaty skarbowej kasują pracownicy, którzy rozpatrują podania, wydają zaświadczenia lub zezwolenia. Znaki opłaty skarbowej kasuje się przez przekreślenie ich na krzyż, tak aby końce kresek przechodziły na papier, na którym naklejono znaki. Na każdym ze znaków wpisuje się datę skasowania, a obok znaków sumę, na którą znaki

skasowano oraz umieszcza się podpis kasującego.

Zwrot opłaty skarbowej

Paragraf 16 rozporządzenia stanowi, iż w przypadku, gdy została pobrana opłata skarbową a czynność podlegająca opłacie nie została dokonana, urząd stanu cywilnego powinien przesłać podanie z naklejonymi znakami opłaty skarbowej, bądź z adnotacją o zapłacie opłaty skarbowej, organowi podatkowemu w celu dokonania zwrotu opłaty. Przekazanie dokumentu następuje z urzędu lub na wniosek zainteresowanego. Zwrot opłaty skarbowej następuje z urzędu.

Reasumując powyższe - od dnia 1 stycznia 2001 r., tj. od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej, w przypadku żądania czynności czy zaświadczenia musi być złożone podanie do urzędu stanu cywilnego. Podania podlegają opłacie skarbowej w wysokości 5 zł. Żaden bowiem z punktów art.2 ustawy o opłacie skarbowej nie przewiduje zwolnienia z opłaty skarbowej podania - czy to w sprawie wydania odpisu skróconego aktu stanu cywilnego do dokumentu stwierdzającego tożsamość - choć sam odpis od tej opłaty jest zwolnio-

ny czy podania w celu uzyskania odpisu aktu do celów alimentacyjnych - choć sam odpis nie podlega opłacie (art.2 ust.1 pkt 1 litera a).

Za naklejeniem znaków opłaty skarbowej na odpisach aktów stanu cywilnego przemawia, moim zdaniem, zapis art.2 ust.2 ustawy w brzmieniu:

„Jeżeli niepodlegające opłacie skarbowej zaświadczenia, zezwolenia, dokumenty stwierdzające ustanowienie pełnomocnika oraz ich odpisy (wpisy) zostaną użyte w sprawach innych niż wymienione w ust.1 pkt.1-3, powstaje wówczas obowiązek zapłacenia opłaty skarbowej od tych dokumentów”.

Takim przykładem może być odpis skrócony aktu małżeństwa wydany w sprawie dowodu osobistego, który jest zwolniony z opłaty skarbowej a użyty przy sprawie o rozwód podlega opłacie. Nie do rzadkości należały przypadki, gdy sąd - rozpatrując sprawę o rozwód - nieopłacony odpis skrócony aktu małżeństwa zwracał wnioskodawcy celem opłacenia go. W sytuacji zatem nie naklejenia znaków opłaty skarbowej na odpisie, wnioskodawca nie może udowodnić sądowi, że odpis jest opłacony.

Krystyna Gładych

OFERTA

Według pracowników Archiwum Państwowego najczęstsze zalecenia pokontrolne w archiwach urzędów stanu cywilnego dotyczą konieczności zainstalowania w każdym pomieszczeniu archiwum prostych urządzeń pomiarowych do **pomiaru wilgotności i temperatury** (szczegóły na ten temat można znaleźć w numerze 4 (13) biuletynu „TECHNIKA w USC” w artykule KATEGORIA „A”).

Oferujemy Państwu wysyłkową sprzedaż najbardziej uniwersalnego, a zarazem najtańszego urządzenia do pomiaru wilgotności i temperatury w jednej obudowie

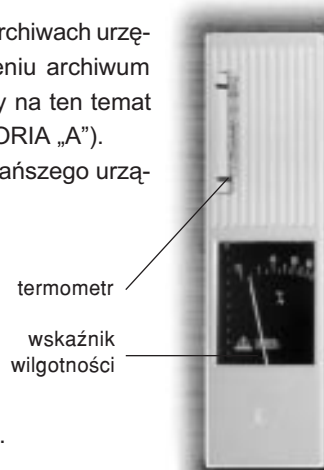
HIGROMETRU H-881 †

cena: 125,00 + VAT + koszty wysyłki.

Udzielamy pełnych świadczeń gwarancyjnych i doradztwa technicznego w zakresie zapewnienia właściwych parametrów przechowywania akt urzędów stanu cywilnego.

Zamówienia prosimy kierować pod adresem:

PTH „TECHNIKA” sp. z o.o., ul.Toszecka 2,
44-102 Gliwice, tel. (0-32) 231-97-03 (pbx), fax 232-71-31

ŚLUB KOŚCIELNY URZĘDOWI NIE WYSTARCZYŁ

W dniu 26 czerwca 2000r. na łamach dziennika RZECZPOSPOLITA został zamieszczony artykuł pani Danuty Frey pod tytułem „Ślub kościelny urzędowi nie wystarczy?”. W swym artykule autorka opisała sprawę pozbawienia uprawnień kombatanckich wdowy po kombatancie z powodu zawarcia w 1950 r. związku małżeńskiego w formie religijnej. Decyzję pozbawiającą uprawnień kombatanckich wydał szef Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych. Na odmiennym stanowisku stanął Naczelny Sąd Administracyjny, który - cytując za autorką - stwierdził, że skoro obecnie można zawrzeć jedynie ślub kościelny, to zepchnięcie do grupy konkubinatów małżeństw zawartych wyłącznie w postaci wyznaniowej w okresie 1946-1997 jest wyrazem sprzeciwienia się konstytucyjnej zasadzie równości w prawach i powinnościach. Jednocześnie sąd zwrócił uwagę, że niezłatwienie tej kwestii przy okazji wprowadzenia do polskiego prawa tzw. małżeństwa konkordatowego czyli niezrównanie małżeństw zawartych wyłącznie w formie wyznaniowej z małżeństwami cywilnymi powoduje dyskryminację wielu osób. W dalszej części artykułu opisane jest rozgoryczenie kobiety, której cofnięto uprawnienia po kombatancie poprzez nieuznanie ślubu wyznaniowego, a także podane są przepisy, które wprowadziły małżeństwa cywilne. Zdaniem autorki stało się tak dopiero po wojnie - jednym z pierwszych aktów prawnych władzy ludowej był dekret z 25 września 1945 r. Prawo małżeńskie. Autorka w swym artykule ubolewa nad faktem, że co prawda dopiero od niedawna ustawodawca zrealizował postulaty osób wierzących, dla których decydujący jest ślub kościelny, to jednak nie zadbał o jednoczesne zalegalizowanie małżeństw wyznaniowych zawartych uprzednio. Pozostawiona luka przy istniejącej obecnie możliwości zawierania małżeństw wyznaniowych ze skutkami cywilnymi każe stosować zasadę równości zawartej w preambule do konstytucji.

Artykuł ten wzbudził spore zainteresowanie kierowników urzędów stanu cywil-

nego i różne ich odczucia odnośnie stanowiska zajętego przez Naczelny Sąd Administracyjny i ważności małżeństw zawartych w formie wyznaniowej oraz ich skutków dla innych czynności prawnych.

Ustosunkowując się do artykułu pragnę podkreślić, że czasami wypowiedzi NSA znacznie różnią się od tego, co podają redaktorzy artykułów na łamach prasy czy to ogólnopolskiej czy lokalnej. Wielokrotnie jestem na rozprawach w Naczelnym Sądzie Administracyjnym jako pełnomocnik Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji; czytam potem w prasie co to wysoki sąd powiedział i jak zinterpretował sprawę, i prawie nie wierzę, że osobiście w niej uczestniczyłam, gdyż zupełnie inaczej pewne fakty były przedstawione na rozprawie. Do artykułów gazetowych należy więc podchodzić ze sporą rezerwą.

Nas, osoby zajmujące się rejestracją stanu cywilnego, nie interesuje, na podstawie jakiego ślubu - wyznaniowego czy cywilnego - różne instytucje uznają osoby za małżeństwa i z tego tytułu przyznają im jakieś uprawnienia. Nie możemy natomiast zgodzić się z twierdzeniem, że to dopiero władza ludowa dekretem z dnia 25 września 1945 r. wprowadziła zasadę, że tylko małżeństwo zawarte przed urzędnikiem stanu cywilnego ma moc prawną. Małżeństwa zawierane od 1808 r. na mocy francuskiego kodeksu cywilnego też były małżeństwami cywilnymi, jedyne jak małżeństwa zawarte w oparciu o kodeks cywilny austriacki z 1811r. Różna też była rejestracja w Polsce porobiorowej. Na obszarze części województwa białostockiego i w województwach wschodnich obowiązywała rejestracja wyznaniowa prowadzona przez duchownych wszystkich wyznań. W województwach zachodnich i północnej części województwa katowickiego obowiązywała wyłącznie świecka rejestracja stanu cywilnego prowadzona przez urzędnika stanu cywilnego. W województwach południowych i na Śląsku Cieszyńskim była rejestracja mieszana: świecka i wyznaniowa. Natomiast pozbawionym wszelkiej

logiki i znajomości przepisów prawa jest twierdzenie autorki artykułu odnośnie zastosowania zasady równości zawartej w preambule do konstytucji w celu nadania małżeństwom zawartym w formie wyznaniowej w latach 1946-1997 takiej samej mocy, jak małżeństwom zawartym przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego. Idąc tokiem rozumowania autorki mielibyśmy małżeństwa bigamiczne: jedno zawarte w urzędzie stanu cywilnego, a drugie w kościele. Istnienie małżeństwa liczyłoby się od zawarcia którego związku małżeńskiego: cywilnego czy kościelnego? A pochodzenie dziecka? Czy w przypadku rozwiązania związku małżeńskiego przez sąd, żona byłaby żoną czy już nie; bo drugie małżeństwo, to kościelne, istniałoby nadal... Stosując bowiem zasadę wymyśloną przez autorkę artykułu, czyli zrównując małżeństwa wyznaniowe z cywilnymi, które zostały zawarte w latach 1946-1997, pozostałby nieuregulowany przedział czasowy od 1 stycznia 1998 r. do 14 listopada 1998 r. Czy autorka artykułu dając takie „światło” rozwiązania w interpretacji uznania małżeństw wyznaniowych miała też na uwadze małżeństwa zawarte w Zborze Kościoła Chrześcijan Baptystów czy Kościele Adwentystów Dnia Siódmego? Czy zdaje sobie sprawę z faktu, że inne są przesłanki zawarcia małżeństwa przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego a inne w formie wyznaniowej i ustawodawca prowadząc nową formę zawarcia małżeństwa w formie wyznaniowej ze skutkami cywilnymi określił, że zdolność prawną do jego zawarcia określa się zgodnie z prawem polskim, a rozwiązanie małżeństwa następuje przed sądem powszechnym. Szkoda więc, że autorka przed napisaniem artykułu nie skontaktowała się z urzędem stanu cywilnego celem uzyskania podstawowych informacji o przepisach dotyczących małżeństwa w prawie polskim. Uniknęłyby się w ten sposób niepotrzebnych rozmów z interesantami i nerwowej atmosfery w urzędach stanu cywilnego.

Krystyna Gładych

Internetowy Portal
Urzędów Stanu Cywilnego

10 kwi, 31 stycznia 2001 r.
Marszał, Marceliny, Ludwiki, Ludwika, Jona

szukaj: ok

<p>Twój USC w Sieci</p> <ul style="list-style-type: none"> Przepisy prawne (wydąg) » Baza USC » Bezpłatny e-mail » Bezpłatne utrzymanie www » Galeria USC » Wybierz temat Forum » O domenie www.usc.com.pl » <p>Urzędy Wojewódzkie</p> <ul style="list-style-type: none"> Kompetencje » Adresy » Informacje dla USC » <p>MSWiA</p> <ul style="list-style-type: none"> Kompetencje » Adresy » Informacje dla USC » <p>Konsulaty</p> <ul style="list-style-type: none"> Adresy » <p>Szkolenia</p> <ul style="list-style-type: none"> Co było... » Nabrania ze szkoleń » Najbliższe szkolenia » Zgłoszenia » 	<p>- Serwis Informacyjny USC -</p> <p>[cały serwis]</p> <p>- Nowości -</p> <p>[wszystkie nowości]</p> <p>- Ogłoszenia -</p> <p>[wszystkie ogłoszenia]</p> <p>-2001-01-23, 10:20:51 - Nowe wersje programu usc</p> <p>Nowe wersje programu tymczasowo można pobierać ze strony www.usc.com.pl/wiecej...</p>	<p>Programy SN USC</p> <ul style="list-style-type: none"> Prezentacja » Instrukcja » Nowości » Aktualizacja oprogramowania » Serwis - ludzie - kontakt » Referencje » Narzędzia » Demo » <p>Biuletyn</p> <ul style="list-style-type: none"> Aktualny numer » Zapowiedzi » Baza artykułów » Archiwum biuletynów » Forum dyskusyjne » <p>Wydawnictwa</p> <ul style="list-style-type: none"> Książki » Biuletyn » <p>Wirtualny sklep</p> <ul style="list-style-type: none"> Książki » Biuletyn » Druki akcydensowe » Oprawy ozdobne » Szyldy amaliowane » Łafki » Inne »
--	---	---

© 2000, PTH "Technika" sp. z o.o.
mailto:webmaster@usc.com.pl

projekt: piotr.chlipicki

Informujemy, że udostępniliśmy w internecie bezpłatny portal dla urzędów stanu cywilnego. Celem założenia tego wortalu jest koncentracja w jednym miejscu w internecie informacji dotyczących rejestracji stanu cywilnego i umożliwienie pracownikom urzędów stanu cywilnego wzajemnej komunikacji i przekazywania danych przez internet. Publikowane w wortalu dane zawierają m.in.: aktualizowane na bieżąco dane adresowe wszystkich urzędów stanu cywilnego, urzędów wojewódzkich i konsulatów, informacje o szkoleniach, wydawnictwach, bazę artykułów publikowanych w biuletynie, pełny serwis oprogramowania urzędów stanu cywilnego wraz z nowymi wersjami programu, serwis informacyjny, ogłoszenia, grupy dyskusyjne i darmowe konta poczty elektronicznej.

Serdecznie zapraszamy pod adres internetowy **www.usc.pl**

Dyrektor PTH „TECHNIKA”

mgr inż. Władysław Penar

O REJESTRACJI STANU CYWILNEGO W EGIPCIE

W Egipcie obowiązuje zarówno świecka jak i wyznaniowa forma zawarcia związku małżeńskiego. Małżeństwo zawarte w formie wyznaniowej dotyczy wyznawców islamu i chrześcijan.

W wyniku zawarcia związku małżeńskiego spisywana jest tzw. intercyza (w obecności dwóch świadków i notariusza), która jest rejestrowana w urzędach spraw cywilnych, podlegających ministerstwu spraw wewnętrznych.

Nazwisko małżonka po zawarciu małżeństwa nie ulega zmianie.

Na specjalne życzenie (typowa sytuacja w przypadkach małżeństw polsko-egipskich i polsko-sudańskich) zarówno współmałżonek jak i dzieci zrodzone z małżeństwa mogą nosić imię rozumiane w naszym prawie jako nazwisko rodowe.

Powszechnie na nazwisko w pełnym brzmieniu składa się kilka imion. Pierwsze jest imieniem nadanym, drugie - imieniem ojca, trzecie - imieniem dziadka. W dokumentach niearabskich problemem jest pisownia z uwagi na różne wersje transkrybowania i brak znaków literowych dla arabskich samogłosek. Przykładowo: populame imię Nogi występuje w transkrypcji jako Nagi, Negi lub Nodzi.

Obywatele polscy wступujący w związek małżeński z muzułmanami najczęściej przyjmują islam, z czym łączy się konieczność przyjęcia nowego imienia, które uznawane jest za oficjalne i używane w dokumentach cywilnych.

Odpisy aktów stanu cywilnego wydają urzędy spraw cywilnych, upoważnione pod względem terytorialnej kompetencji. Wydają one również zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia związku małżeńskiego, przy czym w Sudanie, gdzie szariat (Koran) jest głównym źródłem pragmatyki prawno-urzędowej, urząd nie ma prawa wydać tego typu dokumentu bez pisemnej akceptacji głowy rodu tj. dziadka lub innej uznanej za decydenta osoby płci męskiej.

Oświadczenie o uznaniu dziecka przyjmowane jest w urzędach spraw cywilnych. Poniżej przedkładam akty stanu cywilnego z ich tłumaczeniem.

Krystyna Gładych

AKT URODZENIA W JĘZYKU ARABSKIM

Arabic birth certificate document with stamps and handwritten text. The document is titled "AKT URODZENIA W JĘZYKU ARABSKIM". It contains fields for name, date of birth, and other details, with a large circular stamp on the right side.

AKT URODZENIA W JĘZYKU ANGIELSKIM

English birth certificate document with stamps and handwritten text. The document is titled "BIRTH CERTIFICATE". It contains fields for Name & Surname of Newborn, Place of Birth, Date of Birth, Name & Surname of Father, Religion, Name & Surname of Mother, Profession of Father, and Profession of Mother. It also includes a signature of the official in charge and a date.

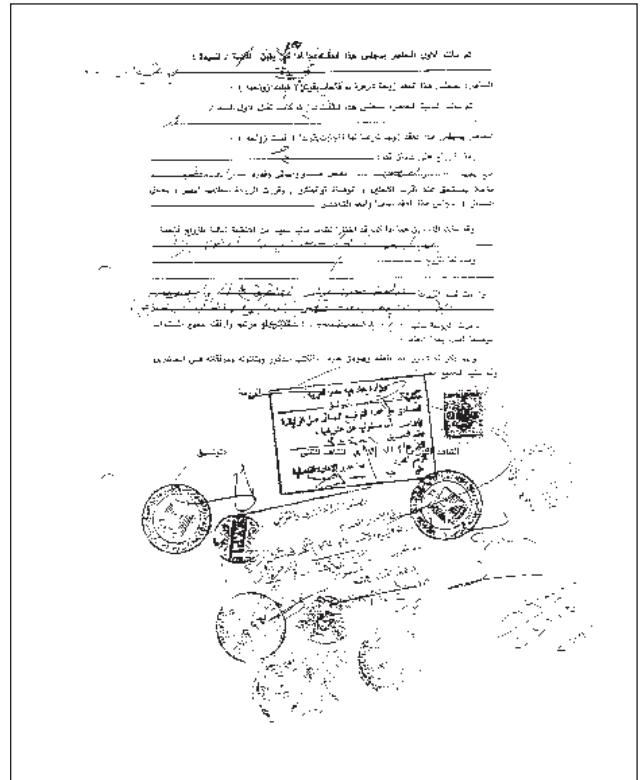
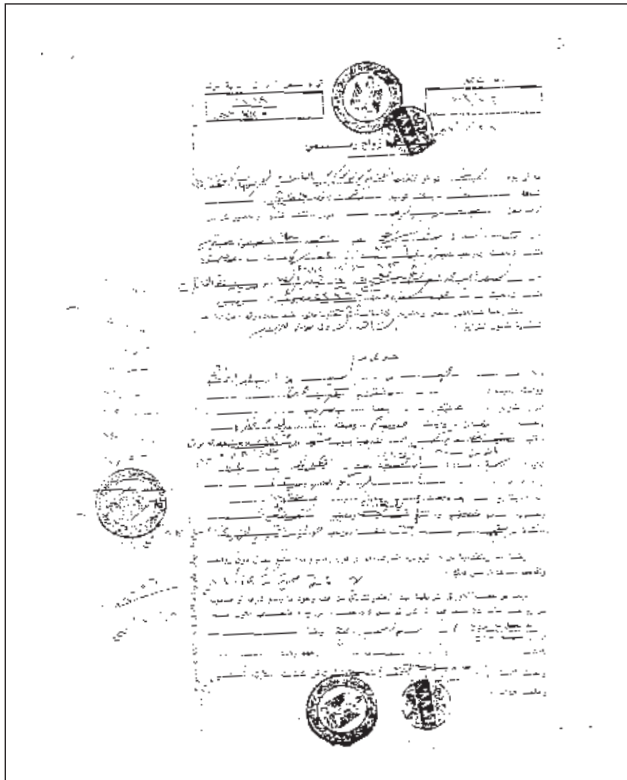
TŁUMACZENIE AKTU URODZENIA

Translation of the Arabic birth certificate into English. The document is titled "TŁUMACZENIE AKTU URODZENIA". It contains a detailed translation of the Arabic document, including the name of the newborn, the date of birth, the name and surname of the father, the religion, the name and surname of the mother, the profession of the father, and the profession of the mother. It also includes a signature of the official in charge and a date.

AKT MAŁŻEŃSTWA

strona 1

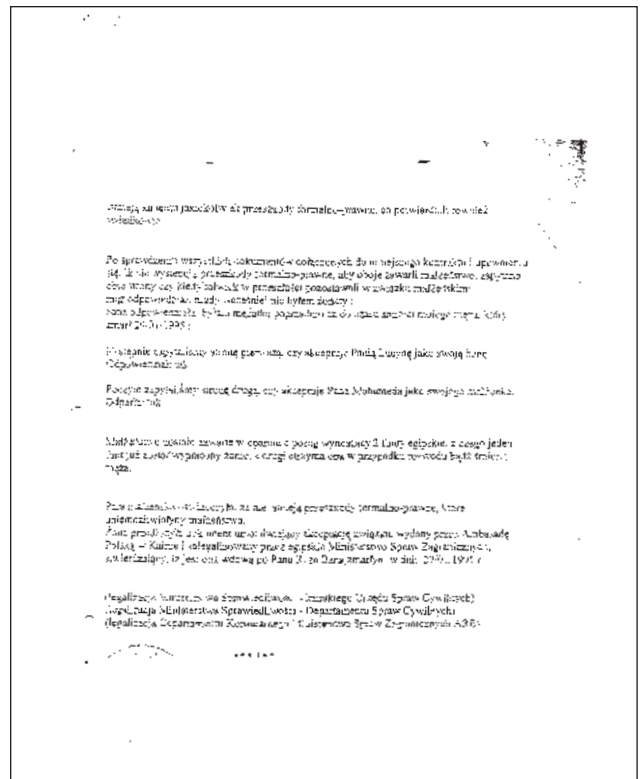
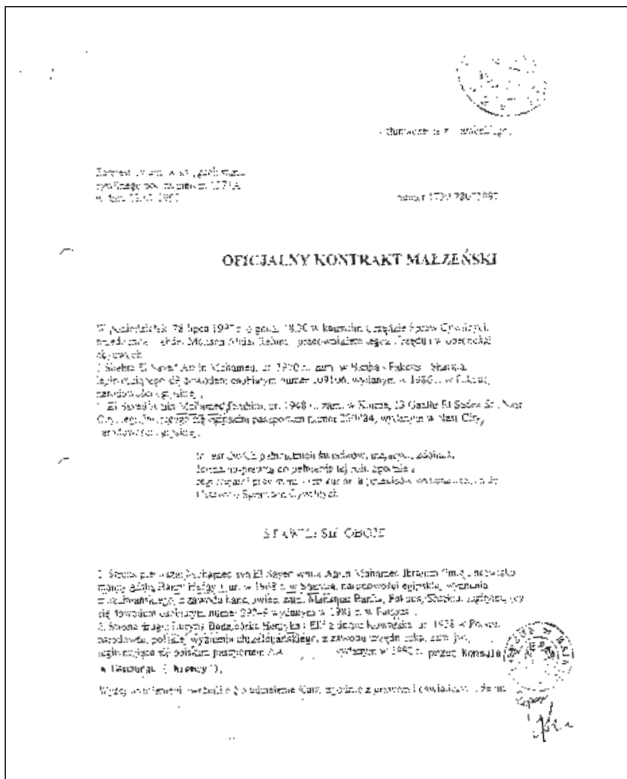
strona 2

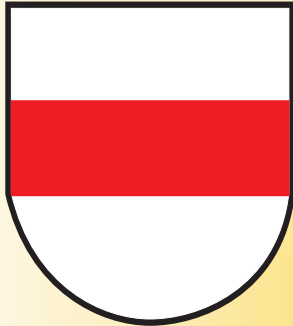
TŁUMACZENIE AKTU MAŁŻEŃSTWA

strona 1

strona 2

GALERIA USC

WYSZAKÓW

WYSZAKÓW – miasto malowniczo położone na wysokiej skarpie nad rzeką Bug, w odległości 55 km na północny wschód od Warszawy, w lesistej krainie zwanej Puszcą Białą.

Urząd Stanu Cywilnego w Wyszakowie obsługuje miasto i gminę Wyszaków. W zakresie urodzeń i zgonów prowadzi rejestrację z ościennych gmin, co wynika ze zlokalizowania w Wyszakowie szpitala rejonowego. W Urzędzie tym pracują 3 osoby. Kierownikiem jest Alicja Chełmicka a jej zastępcą Małgorzata Buźniak.

W USC w Wyszakowie sporządza się średnio w roku:

- 1300 aktów urodzeń
- 250 aktów małżeństw
- 550 aktów zgonów.

W archiwum Urzędu przechowuje się księgi urodzeń, małżeństw i zgonów sporządzone w latach 1900 – 1945 przez parafie wyznań: rzymskokatolickiego i mojżeszowego. Księgi te do 1915 roku sporządzane były w języku rosyjskim.

W czerwcu 1999 roku wprowadzono w Urzędzie Stanu Cywilnego w Wyszakowie komputerowy system rejestracji stanu cywilnego.

WYSZAKÓW

- województwo mazowieckie
- kod terytorialny: 1435054/5
- liczba mieszkańców:
 - miasta – 26 857,
 - gminy – 10 546
- obszar:
 - miasta - 21 km²,
 - gminy – 144 km²

Adres USC:

07-200 WYSZAKÓW
Aleja Róż 2
tel. (0-29) 742-34-14

Sala ślubów

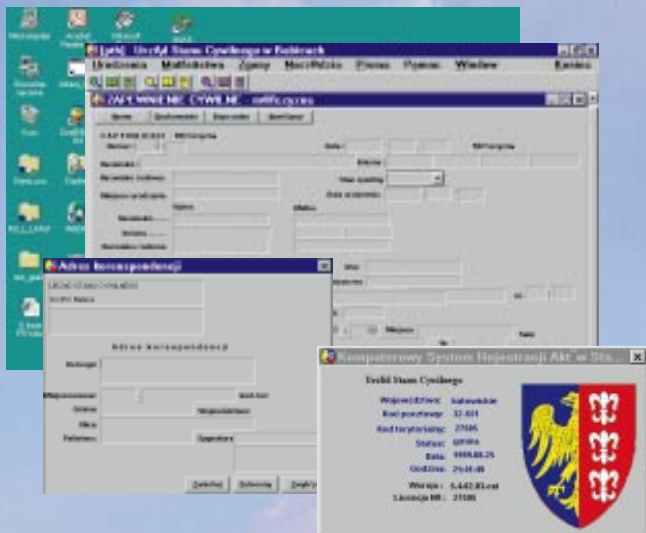

Sala toastów

SN_USC²⁰⁰⁰ wersja 5.60

TO W PEŁNI GRAFICZNE OPROGRAMOWANIE DLA USC

PTH „Technika” oferuje oprogramowanie SN_USC²⁰⁰⁰ dla urzędów stanu cywilnego w wersji dostosowanej do:

- ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie ustaw k.r.o., kpc., prawo o asc., itd. (uwzględniającej ustalenia konkordatu),
- ustawy o ochronie danych osobowych z dnia 29 sierpnia 1997 r.,
- pracy w roku 2000.

W programie zastosowano najnowsze technologie informatyczne:

- język czwartej generacji (4GL),
- komercyjne bazy danych.

LISTA DOSTĘPNYCH FUNKCJI:

- Rejestracja zdarzeń
- Zapewnienia do ślubu
- Wzmianki dodatkowe
- Adnotacje w rubryce UWAGI
- Obsługa przypisków
- Obsługa zawiadomień
- Obsługa BEL
- Obsługa GUS
- Wyszukiwanie w skorowidzach
- Pobieranie danych z archiwum
- Decyzje
- Protokoły
- Dziennik udostępnień
- Zaświadczenia o zdolności prawnej
- Korespondencja
- Adresowanie kopert
- Indeks rzeczowy pism
- Powiązanie aktów przypiskami
- Statystyka zdarzeń
- Katalog imion, miast
- Raportowanie pracy USC

CENY APLIKACJI

Ceny:	licencja	upgrade
1 stanowisko	3000 zł	1000 zł
do 3 stanowisk	4500 zł	1500 zł
pow. 3 stanowisk	$3000 + n * 750$	$1000 + n * 250$
n - liczba stanowisk > 3		
CENY PROGRAMÓW URUCHAMIAJĄCYCH		
Platformy	DOS*	unix
	WIN98	NT
cena za stanowisko	800 zł	1200 zł
* DOS i WIN98 - aplikacje klient/serwer lub serwery plików sieć NOVELL lub WINDOWS		

NOWOŚĆ !

Aktualne słowniki podziału administracyjnego i kodów pocztowych udostępniamy użytkownikom systemu SN_USC w cenie 250 zł + VAT.

NASZE OPROGRAMOWANIE ZAKUPIŁO PONAD 240 URZĘDÓW STANU CYWILNEGO W KRAJU M.IN.:

Radom, Legnica, Zielona Góra, Toruń, Lublin, Siedlce, Olsztyn, Wrocław, Poznań, Rzeszów, Tarnów, Gdańsk, Chorzów, Gliwice, Bytom, Włocławek, Zabrze, Puławy, Głogów, Cieszyn, Pszczyna, Nowy Targ, Nowa Sól, Sosnowiec, Pyrzyce, Leszno, Góra, Konin, Ciechanów, Ostrołęka, Zgierz, Elbląg, Bielsko-Biała ...